

2553

แนวการจัดกิจกรรม

“เพื่อการเป็นพลเมือง พลโลกที่ดี”

คำนำ

พลเมืองเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมทุกระดับ หากสังคมประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะสำคัญ เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์แล้ว ย่อมจะนำมาซึ่งความมั่นคง และสงบสุขของสังคม

กระบวนการเรียนรู้ คือเครื่องมือสำคัญสำหรับเสริมสร้างและพัฒนาความเป็นพลเมือง พลโลกที่รู้เท่าทันของเยาวชน ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีทักษะในการเลือกใช้ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำ “แนวการจัดกิจกรรมเพื่อการเป็นพลเมือง พลโลก ที่รู้เท่าทัน” ซึ่งมีสาระสำคัญประกอบด้วย การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่ดี ตัวอย่างกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองที่ดี และแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมืองที่ดี ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษา ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ได้เลือกนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติต่อไป

(นายชินภัทร ภูมิรัตน)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑๒. รวมพลัง สร้างความปรองดอง เพื่อเดินหน้าปฏิรูปประเทศไทย

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า การประกาศแผนการปรองดองแห่งชาติ มีหัวใจสำคัญอยู่ที่การมีส่วนร่วมจากทุกคน เพื่อให้ประเทศกลับคืนสู่สภาวะปกติ สงบสุข เกิดความปรองดองและความสามัคคี ทุกคนที่เป็นเจ้าของประเทศจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมและมีส่วนสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้น โดยขอให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมผลักดันอย่างเต็มที่ เต็มความสามารถ

การจัดงานครั้งนี้ ได้แสดงให้เห็นว่า ศส. ให้ความสำคัญกับแผนปรองดองแห่งชาติอย่างยิ่ง โดยได้นำเสนอแนวทางการผลักดัน ส่งเสริม และสนับสนุนแผนปรองดองอย่างเป็นระบบให้คณะรัฐมนตรีรับทราบ ซึ่งได้จัดทำแผนโครงการต่างๆ รองรับในแต่ละยุทธศาสตร์ การร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการในทุกภูมิภาค เป็นการแสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่ม ความคิดสร้างสรรค์ และความหลากหลาย ซึ่งจะเป็นพลังสำคัญที่จะขับเคลื่อนกระบวนการปรองดองต่อไป

การวางรากฐานให้สังคมมีความเข้มแข็งเป็นสังคมแห่งความปรองดองที่แท้จริง สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การพัฒนาคน การปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมที่ถูกต้อง ทำให้คนมีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความพร้อมในการอยู่ร่วมกันในสังคม เป็นภารกิจที่รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการภายใต้กรอบการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองอยู่แล้ว ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา การสร้างความพร้อมให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ หัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาเรื่องคุณภาพ คือคุณภาพของคนที่จะสะท้อนผ่านทักษะ และการดำรงชีวิต นอกจากระบบการศึกษาที่ให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนแล้ว จะต้องสามารถปลูกฝังและสร้างทักษะของการดำรงชีวิต คือ การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลายได้ การดำเนินการจะประสบความสำเร็จได้ ต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติและการทำกิจกรรม ความคิดริเริ่มของทุกภาคส่วนในกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ว่าจะเป็น เด็ก นักเรียน นักศึกษา ทุกสังกัด โดยเฉพาะสังกัดการศึกษานอกโรงเรียน(กศน.) ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ในระบบการศึกษา ได้ร่วมกิจกรรม เพื่อสะท้อนและกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวในเรื่องการใช้สิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในสังคม เพื่อนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมที่ดี พลเมืองที่ดีในสังคมประชาธิปไตย ซึ่งมีความหลากหลาย และสามารถใช้ความหลากหลายเป็นประโยชน์ในการสร้างสิ่งดีๆ แก้ไขปัญหาของตนเอง และชุมชนต่อไป

นายกรัฐมนตรีกล่าวถึงลักษณะสำคัญของ ศธ. ที่จะนำไปสู่การผลักดันแผนปรองดองแห่งชาติ ดังนี้

- **ศธ.ทำงานด้านการพัฒนาคนเป็นภารกิจหลัก** และภารกิจเฉพาะ ซึ่งเป็นหัวใจของความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคน
- **ศธ.ทำงานเกี่ยวกับความรู้และความจริง** โดยการที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ จะต้องตั้งอยู่บนความมีสติ ซึ่งสติจะเกิดขึ้นได้ ก็ต้องฝึกฝน โดยใช้ฐานของความรู้ และใช้ความคิดในทางสร้างสรรค์ เพื่อแก้ไขปัญหา การใช้วิชาการ ความรู้ ความจริง และความคิดเชิงบวก จึงเป็นเครื่องมือและกุญแจสำคัญในการสร้างความปรองดอง
- **ศธ.เป็นกระทรวงแห่งอนาคต** เพราะเป็นผู้สร้างคนรุ่นใหม่ขึ้นมาทดแทน เพื่อดูแลรับผิดชอบ และเป็นกำลังสำคัญของประเทศ ซึ่งพลังของเด็ก เยาวชน จะมีทั้งในเรื่องความกล้าหาญ ความคิดสร้างสรรค์ ถ้า ศธ.สามารถนำพลังเหล่านี้ออกมาในเชิงบวกได้ ก็จะเป็นพลังมหาศาลในการขับเคลื่อนไปสู่การเปลี่ยนแปลงในวงกว้าง ทั้งในระดับสังคม และประเทศชาติต่อไป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ กล่าวภายหลังเปิดงานว่า สำหรับการพัฒนาคนของกระทรวงศึกษาธิการนอกจากนักเรียน นักศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้บริหารของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ยังมีผู้ปกครองที่จะร่วมกันรับผิดชอบดูแล และมีส่วนในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างความปรองดองกับกระทรวงศึกษาธิการด้วยกระทรวงศึกษาธิการมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในเรื่องวิถีชีวิตและความเป็นพลเมืองของคนไทย **ซึ่งเป็นหน้าที่ของ กระทรวงศึกษาธิการที่จะต้องปรับหลักสูตร เปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน เร่งพัฒนาคนให้เคารพกติกา เคารพผู้อื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน** ซึ่งเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ก็เพื่อให้เป็นคนเก่ง ดี มีความสุข

สารบัญ

หน้า

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง พลโลก ที่รู้เท่าทัน

การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง พลโลก	1
การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมือง พลโลก	1
ตัวอย่างกิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมือง พลโลก	5
แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อความเป็นพลเมือง พลโลก	8
ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “เพื่อความเป็นพลเมือง พลโลก”	39